

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, de 26e november 1984 door de Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Executieve "houdende vaststelling van de statuten van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening", heeft de 6e december 1984 het volgende advies gegeven :

In uitvoering van artikel 4 van het decreet van 28 juni 1983 houdende oprichting van de instelling Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening beoogt het ontwerp van besluit van de Vlaamse Executieve de statuten van deze Maatschappij vast te stellen.

Het tweede lid van dat artikel 4 luidt als volgt :

"Deze statuten dienen overeen te komen met de voorschriften van dit decreet en de bepalingen van de wetten op de handelsvennootschappen, voor zover van deze laatste niet moet worden afgeweken uit hoofde van de bijzondere aard van de Maatschappij. Van de afwijkingen moet in de statuten uitdrukkelijk melding worden gemaakt".

ALGEMENE OPMERKINGEN.

1. Vastgesteld wordt dat het ontwerp-besluit uitvoering geeft aan het decreet, hoewel overeenkomstig artikel 18 van het decreet de Vlaamse Executieve de datum nog moet bepalen waarop de Maatschappij haar activiteiten aanvangt.

De bedoeling van dit artikel is "een vlotte overgang mogelijk te maken, zowel voor de overname van de rechten en verplichtingen, het maatschappelijk fonds als het personeel en het patrimonium" van de af te schaffen Nationale Maatschappij der Waterleidingen (zie memorie van toelichting bij het ontwerp-decreet - Parl. St., Vl. R., 199 (1982-1983) - Nr 1, blz. 2). Vooralsnog is de kwestie van deze afschaffing nog steeds hangende in het nationaal parlement (zie Parl. St., Kamer, 623 (1982-1983) - Nr 24 van 9 november 1984).

2. Bepalingen die reeds in het bedoeld decreet van 28 juni 1983 zijn opgenomen, mogen in het ontwerp-besluit van de Executieve niet worden overgeschreven.

Het is immers niet gepast de schijn te wekken dat de Vlaamse Executieve bevoegd zou zijn ten aanzien van hetgeen door een bepaling van wetgevende aard zelf is geregeld (cfr. advies L. 16.391/2 van 17 oktober 1984).

Bovendien loopt men het gevaar dat de tekst niet juist wordt overgenomen, wat bijvoorbeeld reeds het geval is in artikel 1 van het ontwerp-besluit, in vergelijking met artikel 2 van het decreet. Voorts zou de algemene vergadering later kunnen menen deze decretale bepalingen te mogen wijzigen daar waar zulks klaarblijkelijk niet mogelijk is.

In het licht van het bovenstaande zouden onder meer de bepalingen opgesomd in de hiernavolgende eerste kolom, uit het ontwerp dienen te worden weggelaten omdat ze een herhaling zijn van de artikelen van het decreet vermeld in de tweede kolom :

Ontwerp-besluit

Decreet

artikel 1	artikel 2
artikel 2	artikel 16
artikel 3	artikel 3
artikel 5, § 1	artikelen 6, § 1, en 10
artikel 10, eerste lid	artikel 9, eerste lid
artikel 54	artikel 5.

3. Het is nuttig dat in de statuten zou verwezen worden naar het decreet omwille van de bescherming van de derden en het bepaalde ten aanzien van bekendmakingen vereist door de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen.

.../...

4. Hoofdstukken moeten, zo nodig, worden onderverdeeld in afdelingen en niet in 1°, 2°, 3°, zoals men trouwens is te werk gegaan in het vierde hoofdstuk van het ontwerp-besluit.

5. Het spreekt vanzelf dat de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening als instelling van openbaar nut van categorie B vermeld in artikel 1 van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, deze wet zal dienen na te leven zonder dat het noodzakelijk is de bepalingen ervan in het ontwerp-besluit van statuten op te nemen of er naar te verwijzen.

6. De ontwerp-tekst werkt met het begrip "dienst" waar men een "watervoorzieningsdienst" op het oog heeft. Dit laatste woord zou in de plaats moeten komen van het woord "dienst" overal waar het in die bijzondere betekenis wordt gebruikt.

7. Voorgesteld wordt het ontwerp in drie artikelen in te delen : in een eerste artikel zouden de eigenlijke statuten (artikelen 1 tot en met 56) worden ondergebracht; in een artikel 2 de regelen betreffende de door de Vlaamse Executieve gewaarborgde leningen, thans opgenomen in artikel 10, tweede lid, van het ontwerp; in een artikel 3 de tekst van artikel 57 van het ontwerp.

8. Het verdient aanbeveling in de bepalingen van het ontwerp, die aansluiten bij de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen (Wetboek van Koophandel, Boek I, Titel IX), de terminologie over te nemen van de wet van 26 mei 1983 (E.S. 19 januari 1984) waarbij de Nederlandse tekst van die wetten werd vastgesteld.

Men spreke derhalve van een "coöperatieve vennootschap" (en niet van een "samenwerkende vennootschap", ook al wordt in het oprichtingsdecreet van 28 juni 1983 de laatstgenoemde term gebruikt), van "balans" (en niet van "bilan"), enz.

AANHEF.

De bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen is niet de rechtsgrond van dit ontwerp-besluit. De eerste considerans wordt dan ook beter weggelaten.

In de tweede considerans dient het juiste opschrift van het decreet van 28 juni 1983 te worden overgenomen : "... houdende oprichting van de instelling Vlaamse ...".

Het advies van de Raad van State dient als laatste aanhefverwijzing te worden vermeld.

Artikel 1.

Het eerste lid van dit artikel van het ontwerp-besluit herneemt woordelijk artikel 2, eerste lid, van het decreet. Het tweede lid van artikel 1 van het ontwerp-besluit herneemt, zij het niet woordelijk, de eerste volzin van het tweede lid van artikel 2 van het decreet. Voor een en ander wordt verwezen naar de tweede algemene opmerking.

Artikel 2.

Dit artikel is grotendeels de overname van artikel 1 van het decreet. Het worde eveneens weggelaten.

.../...

Artikel 3.

Artikel 3 van het ontwerp-besluit schrijft artikel 3 van het decreet over maar zonder indeling in paragrafen; het ontwerp heeft het verder over "contracten afsluiten (lees : sluiten)" terwijl in het decreet sprake is van "contracten aangaan". Enkel het derde lid van het besproken artikel is nieuw.

Artikel 4.

Het ontwerp-besluit bepaalt dat de maatschappelijke zetel van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening gevestigd wordt "binnen de Brusselse agglomeratie". Volgens de gemachtigde ambtenaar zou bij die keuze determinerend geweest zijn de administratieve standplaats van vele van de Vlaamse personeelsleden die naar het Vlaamse Gewest zullen worden overgeheveld.

Binnen de termijn die aan de Raad van State is toegemeten ingevolge de adviesaanvraag die op de hoogdringendheid beroep doet, is het hem niet mogelijk geweest te onderzoeken of een instelling van openbaar nut bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap opgericht, voor een louter gewestelijke materie als bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet, juridisch wel haar zetel kan hebben buiten het gebied van het Vlaamse Gewest, zoals dit gebied omschreven is in artikel 2 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Er zou dan overigens nader moeten worden omschreven wat onder Brusselse agglomeratie dient te worden verstaan, meer bepaald of het hier al dan niet gaat om hetzelfde begrip als datgene dat wordt gehanteerd in de wet van 26 juli 1971 houdende de organisatie van de agglomeraties en de federaties van gemeenten.

.../...

Ten slotte zal een eventuele vestiging van deze Maatschappij buiten het grondgebied van het Vlaamse Gewest ernstige moeilijkheden van meer praktische aard (bijvoorbeeld inzake toezicht) kunnen veroorzaken; voorts lijkt een dergelijke vestiging niet overeen te brengen met de logica van de hervorming der instellingen van augustus 1980 : een vergelijking met het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap gaat niet op daar het Vlaamse Gewest, in tegenstelling tot de Vlaamse Gemeenschap, in het gebied van Brussel Hoofdstad geen enkele bevoegdheid heeft.

Artikel 5.

Ook hier worden bepalingen uit het meergenoemde decreet overgenomen, namelijk een gedeelte van artikel 6.

Artikel 6.

Het woord "volstort" vervange men door "volgestort".

Artikel 7.

In plaats van "Op elke laattijdige storting ..." schrijve men "Bij elke storting in speciën op aandelen ingeschreven door gemeenten ... die te laat gebeurt, zal van rechtswege ...".

Blijkens het derde lid kan de raad van bestuur de "eventuele sancties" bepalen, te treffen tegen een nalatige

.../...

vennoot. Het is de Raad van State niet duidelijk welke sancties bedoeld worden. Een nadere omschrijving is noodzakelijk.

Artikel 8.

Onder "het bepaald bedrag", veronderstelt de Raad van State, moet worden verstaan "het bedrag bepaald krachtens artikel 12". Zo zulks overeenkomt met de bedoeling van de Vlaamse Executieve, zou de tekst dienen te worden aangepast.

Artikel 10.

Het eerste lid van dit artikel neemt de bepaling van artikel 9, eerste lid, van het decreet over.

Het tweede lid kan worden beschouwd als een uitvoering van artikel 9, tweede lid, dat aan de Executieve de bevoegdheid toekent om de voorwaarden te bepalen waaronder de gewestwaarborg wordt verleend. Zoals reeds gezegd, hoort een dergelijk voorschrift niet thuis in de statuten : zie suggesties in dit verband gedaan in de algemene opmerking 7.

Artikel 13.

Dit artikel blijkt een toepassing te zijn van artikel 4, tweede lid, van het decreet. Er wordt nochtans niet aangetoond of deze afwijking noodzakelijk is uit hoofde van de bijzondere aard van de Maatschappij, zoals de decreetgever uitdrukkelijk voorschrijft.

Artikel 14.

De Raad van State herhaalt hier de opmerking gemaakt bij artikel 13 : dit laatste betreft de toe te passen regelen bij ontslag van een vennoot, artikel 14 de toe te passen regelen bij uitsluiting van een vennoot.

.../...

Artikel 17.

In het derde lid wordt verwezen naar Vlaams Brabant. Blijkens artikel 2 van de meergenoemde bijzondere wet van 8 augustus 1980 is het geraden hier te spreken van "het regionaal comité voor het gebied gevormd door de administratieve arrondissementen Halle-Vilvoorde en Leuven". In hetzelfde lid schrappe men de tekst na het laatste gedachtenstreepje, daar de verkiezing van het vijfde lid van de raad van bestuur klaarblijkelijk niet op voordracht dient te gebeuren.

Artikel 18.

In het vierde lid voege men na het woord "vrijkomt" de woorden "vóór het verstrijken van de normale termijn" in, wat blijkbaar beter de juiste bedoeling zou weergeven. Verder wordt hier verwezen naar de commentaar bij artikel 41.

Artikel 19.

Men schrappe in de eerste volzin van het eerste lid de woorden "binnen de perken en onder de voorwaarden opgelegd door de wetten en decreten" : het is uiteraard zo dat de raad van bestuur de wetten en decreten dient na te leven. Deze tekst is bovendien te beperkt daar de raad van bestuur (niet "bestuurder") ook nog andere regelen moet eerbiedigen.

De inleidende zin van het tweede lid stelde men als volgt : "Benevens de bevoegdheden, hem toegekend door de andere bepalingen van deze statuten, ...".

De negentien gedachtenstreepjes vervange men door de nummering 1°, 2°, 3°, enz.

.../...

Wat betreft de tekst na het dertiende gedachtenstreepje van het tweede lid zal een andere redactie moeten overwogen worden : de raad kan de onteigeningen niet uitlokken maar wel erom verzoeken dat de Vlaamse Executieve verklaart dat bepaalde werken van algemeen nut zijn, overeenkomstig en ter uitvoering van artikel 11 van het decreet van 28 juni 1983.

Conform hetzelfde artikel zou de raad van bestuur tevens namens de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening onteigeningen tot algemeen nut voor de rechtbanken moeten kunnen vervolgen. Dit zou best in de statuten worden opgenomen.

Bij het veertiende gedachtenstreepje is het de Raad van State niet duidelijk hoe de raad van bestuur "op de meest billijke wijze" geschillen met derden zal regelen : die raad zal dat alleen maar kunnen betrachten.

Naar het voorbeeld van de statuten van de Nationale Maatschappij der Waterleidingen zou hier tevens gedacht kunnen worden aan scheidsrechterlijke uitspraken.

De tekst na het vijftiende gedachtenstreepje zou dienen te worden aangevuld : men denke bijvoorbeeld aan hypotheekoverschrijvingen, beslag en verzet.

Bij het zestiende gedachtenstreepje, eerste zin, vervange men "volstort" door "volgestort".

.../...

Het is niet geraten dat de raad van bestuur voor alle organen van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening een reglement van inwendige orde zou vaststellen, inzonderheid ten aanzien van de algemene vergadering.

Artikel 21.

Daar de in het ontwerp-besluit voorgestelde formule aanleiding kan geven tot interpretatiemoeilijkheden, redigere men het vierde lid beter als volgt : "De aanwezigheid van ten minste de meerderheid der leden van de raad van bestuur is nodig om ...".

Het vijfde lid van hetzelfde artikel eindigt als volgt "Wanneer het over personen gaat, wordt er herstemd". Deze tekst biedt geen juridische oplossing wanneer er zich ook bij de herstemming geen meerderheid aftekent. Men dient derhalve uit te kijken naar een werkzame oplossing, zoals die bestaat voor andere openbare besturen, bijvoorbeeld voor de gemeenteraad (cfr. artikel 66 en volgende van de Gemeentewet).

Het laatste lid van hetzelfde artikel stelt dat een geheime stemming verplicht is onder andere wanneer "de voorzitter of een ander aanwezig lid van de raad van bestuur hierom verzoekt". De Raad van State doet opmerken dat het erg ongebruikelijk is dat één lid van een raad van bestuur samengesteld uit elf leden, een geheime stemming kan uitlokken : het past dat men hiervoor een groter aantal leden zou eisen, bijvoorbeeld drie.

.../...

Artikel 23.

Men vervange het woord "processen-verbaal" door "notulen".

Artikel 24.

De laatste zin ware beter geredigeerd als volgt :
"De aan de leden van de raad van bestuur uitgekeerde bedragen worden gevoegd bij de algemene onkosten van de Maatschappij".

Artikel 26.

In het tweede lid vervange men "respectievelijke" door "respectieve".

Artikel 27.

Deze tekst zou beter aangevuld worden als volgt :
"... Vlaamse Executieve, die hun statuut, hun wedde en hun bevoegdheden bepaalt".

Artikel 32.

In het eerste lid vervange men "processen-verbaal" door "notulen".

In het tweede lid vervange men de woorden "ter beschikking gesteld" door "toegestuurd".

De laatste zin van het vijfde lid luidt als volgt : "Zijn leden (van het comité van toezicht) kunnen zich ook afzonderlijk van hun taak kwijten".

.../...

Nu de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening opgericht wordt in de vorm van een coöperatieve vennootschap en de statuten in overeenstemming dienen te zijn met de bepalingen van de wetten op de handelsvennootschappen, op uitdrukkelijke afwijkingen na, rijst de vraag of het juridisch mogelijk is dat de leden van een comité van toezicht die slechts collegiaal kunnen werken, zich ook afzonderlijk van hun taak zouden kunnen kwijten.

Het is inderdaad zo dat een comité van toezicht van een coöperatieve vennootschap enkel collegiaal kan optreden voor de uitoefening van zijn normale taken.

Indien van deze regel afgeweken wordt, zou dit slechts mogelijk zijn wegens de bijzondere aard van de Maatschappij. Aan de Raad van State zijn zodanige redenen van bijzondere aard niet bekend. De hierboven geciteerde zin zou dan ook beter weggelaten worden.

Artikel 33.

Om de reden aangegeven bij artikel 17 schrijve men ook hier "het gebied gevormd door de administratieve arrondissementen Halle-Vilvoorde en Leuven" in plaats van "Vlaams Brabant".

In het tweede lid wordt gesteld : "In het regionaal comité zetelt een politiek gemandateerd vertegenwoordiger ...". Door deze laatste woorden wordt verstaan een verkozen mandataris, dit wil zeggen ten aanzien van een gemeente, een verkozen lid van de gemeenteraad. Volgende redactie wordt voorgesteld : "In het regionaal comité zetelt een vertegenwoordiger van elke gemeentelijke vennoot uit de betrokken provincie alsmede een vertegenwoordiger van ieder van de andere vennoten, die aandelen hebben ingeschreven van de watervoorzieningsdiensten, die in de betrokken provincie operationeel zijn. Als vertegenwoordiger van een gemeente kan alleen een verkozen mandataris van die gemeente worden aangeduid".

.../...

In het laatste lid van artikel 33 schrijve men "binnen drie maanden" in plaats van "binnen de drie maand".

Artikel 34.

Aan de voorgestelde tekst van het vierde lid voege men de woorden "der aanwezige leden" toe.

In het vijfde lid vervange men "een bepaalde watervoorzieningsdienst" door "de betrokken watervoorzieningsdienst".

Artikel 35.

Zoals bij artikel 7, derde lid, rijst ook hier de vraag wat bedoeld wordt door "sanctie" in 5° van het eerste lid.

In 6° leze men : "de stijving, de begrenzing en de aanwending...".

Bij 8° rijst de vraag, wanneer men het samenleest met het tweede lid van artikel 35, hoe men de jaarlijkse winst- en verliesrekening voor advies aan het betrokken comité kan voorleggen, vermits die rekening boekhoudkundig zal vastliggen, terwijl het advies van het comité de raad van bestuur zou verplichten tot een met redenen omklede beslissing zo hij ervan wil afwijken.

Artikel 38.

Men vervange de woorden "het bilan" door "de balans".

Artikel 41.

In het eerste lid leze men: "moet hij er binnen dertig dagen een bijeenroepen".

Het tweede en het derde lid van deze bepaling regelen het geval waarin het aantal commissarissen (4) of het aantal door de algemene vergadering te benoemen bestuurders (5), tot de helft is gedaald.

Artikel 31, derde lid, bevat reeds een bepaling welke het geval betreft waarin het aantal commissarissen tot de helft is gedaald.

Daarentegen komt geen bepaling voor in artikel 18, vijfde lid, met betrekking tot het geval waarin het aantal bestuurders te benoemen door de algemene vergadering, tot de helft is gedaald.

Om dubbel gebruik met artikel 31, derde lid, te voorkomen, ware het derhalve wenselijk, na artikel 18, vijfde lid, te hebben aangevuld, tot de schrapping over te gaan van artikel 41, tweede en derde lid.

Artikel 45.

Men leze "verplicht" in plaats van "verplichtend".

Een andere redactie van de laatste volzin is geboden, vermits het bij afzetting uiteraard geen zin heeft te spreken van een groter aantal voorgedragen kandidaten.

Zesde hoofdstuk.

In de titel van dit hoofdstuk wordt het woord "bilan" gebruikt : dit moet vervangen worden door "balans". Hetzelfde geldt voor artikel 47.

Artikel 48.

In het tweede lid vervange men de woorden "binnen de twee maanden" door "binnen twee maanden".

Artikel 50.

Overeenkomstig de bij artikel 8, derde lid, van het decreet van 28 juni 1983 geboden mogelijkheid, wordt hier bepaald dat aan het Vlaamse Gewest en de provincies geen winstaandeel toegekend wordt.

Gelet op het bepaalde in meergenoemd artikel 8 van het decreet is het overbodig de woorden "die geen aanspraak kunnen maken op een winstaandeel" in het ontworpen artikel 50, tweede lid, in fine, te bewaren, te meer omdat deze zinsnede de verkeerde indruk zou kunnen wekken dat er provincies zijn die wel aanspraak kunnen maken op een winstaandeel.

De Raad van State neemt er akte van dat de instellingen van openbaar nut, die uitgesloten konden worden van een winstaandeel, dit toch zullen genieten krachtens het ontworpen artikel 50.

Artikel 55.

Te noteren dat de provincie "Vlaams Brabant" niet bestaat, maar de vermelding van de provincie Brabant hier niettemin moet worden behouden, vermits deze provincie bij de af te schaffen Nationale Maatschappij der Waterleidingen aandelen inschreef en dienvolgens aandeelhouder zal blijven en recht zal hebben op een vertegenwoordiger in de algemene vergadering, onder meer bij de oprichting van de nieuwe Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening.

Artikel 56.

In het eerste lid wordt gesteld dat de voorzitter de oprichtingsakte zal redigeren en dat deze door de verschijnende vertegenwoordigers "kan" ondertekend worden.

.../...

Wat dit laatste betreft meent de Raad van State dat ieder verschijnende vertegenwoordiger de oprichtingsakte "moet" ondertekenen : zo niet zou niet blijken dat het betrokken bestuur vennoot is en dat de derden, die moeten worden beschermd, op dit tekort beroep kunnen doen tegen de Maatschappij.

Binnen de hem toegemeten tijd heeft de Raad van State niet kunnen nagaan of, gelet op het bepaalde in artikel 4 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen, de Vlaamse Executieve wel de bevoegdheid heeft om de voorzitter van de raad van bestuur te machtigen de oprichtingsakte van de Maatschappij te redigeren.

Ten slotte wordt er de aandacht op gevestigd dat artikel 144 van de samengeordende wetten op de handelsvennootschappen bepaalt :

"De akte van oprichting vermeldt op straffe van nietigheid :

...

...

...

4° de wijze waarop het maatschappelijk kapitaal gevormd wordt of later gevormd zal worden, en het minimumbedrag van dit kapitaal".

Het decreet noch het ontwerp-besluit vermelden dat minimum van het kapitaal, zodat de oprichtingsakte bedoeld in het besproken artikel van het ontwerp-besluit, op straffe van nietigheid dit element zal moeten vermelden.

Artikel 57.

Deze bepaling zou buiten de eigenlijke statuten moeten worden gehouden, zoals reeds gezegd is in de zevende algemene opmerking.

.../...

SLTOPMERKING.

Het besluit zal in werking treden de tiende dag na zijn bekendmaking in het Belgisch Staatsblad, daar het ter zake geen van het gemeen recht afwijkende bepaling bevat. De bij artikel 18 van het decreet van 28 juni 1983 aan de Vlaamse Executieve gegeven opdracht om de datum te bepalen waarop de Maatschappij haar activiteiten zal aanvangen, wordt door de inwerkingtreding van het hier onderzochte besluit onverkort gelaten.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	:	G. BAETEMAN,	kamervoorzitter,
		J. NIMMEGEERS,	staatsraden,
		J. BORRET,	
		S. FREDERICQ,	assessoren van de
		F. DE KEMPENEER,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	:	S. VAN AELST,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. DE COENE,
eerste auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

S. VAN AELST.

G. BAETEMAN.